

Preklic predloga (§ 85 Kz.) in umik zasebne tožbe.

Priv. doc. dr. Avgust Munda.

(Nadaljevanje.)

K 2. Ako niti zasebni tožilec niti njegov zastopnik (§ 55, drugi odst. Kp.) ne pride na glavno razpravo,⁵⁸ se smatra, da se je odpovedal pregonu (§ 51, drugi odst. Kp.); v tem primeru mora sodišče z rešitvijo⁵⁹ ustaviti kazenski postopek (§§ 215, drugi odst. 236, tretji odst. Kp.); prav to velja, ako pride zasebni tožilec sam na razpravo, dasi mu je sodišče naročilo, naj si vzame pravnega zastopnika (§ 50, tretji odst. Kp.).⁶⁰ Lege non distinguente velja ta določba (§ 51, drugi odst. Kp.) tako za prvo kakor za prekinjeno (§ 241 Kp.) ali za preloženo razpravo (§ 240 Kp.).⁶¹ Če ne pride zasebni tožilec na prekinjeno razpravo, izreče sodnik zavrnilno sodbo, ker se je glavna razprava že pričela (§ 248, prvi odst. Kp.) in ker je prekinjena razprava le nadaljevanje prve razprave. Če se pa razprava preloži in zasebni tožilec ne pride na novo razpravo, se postopek ustavi z rešitvijo (§ 236, tretji odst. Kp.); to pa le v primeru, če se mora razprava po § 240 odst. 3 in 4 Kp. iznova začeti in izvesti. Če pa se razprava preloži po petem odst. § 240 Kp., izreče sodnik, če zasebni tožilec ne pride na preloženo razpravo, zavrnilno sodbo, ker se je tudi v tem primeru glavna (ustna) razprava že pričela (§ 248, prvi odst. Kp.). Pač pa se z rešitvijo ustavi postopek, če ne pride zasebni tožilec na ustno razpravo, ki jo odredi sodnik poedinec v smislu § 391, prvi odst. Kp. Če pa tudi obtoženec ne pride k tej razpravi, dasi je bil redno vabljen, bi nastopila po besedilu zakona dvojna prekluzija: za zasebnega tožilca po §§ 52, drugi odst., 236, tretji odst. Kp., za obtoženca pa po § 391, tretji odst.⁶² Kp.; kateri gre prednost? Glede na

⁵⁸ Ministrstvo pravde je odredilo z razpisom z dne 8. junija 1932, številka 38.705/32, da je najprej dokončati razprave v predmetih, kjer so se stranke odzvale pozivu; šele nato je opraviti razprave v predmetih, kjer ena ali druga stranka ni prišla k sodišču.

⁵⁹ Ker se pričlenja glavna razprava šele s čitanjem obtožnice (§§ 248, 373, 387, četrti odst. Kp.), sodišče se pa že o priliki otvoritve zasedanja (§ 236 Kp.) prepriča, ali so došle stranke.

⁶⁰ Lohsing 185.

⁶¹ Lohsing 184 (kas. odl. 3920).

⁶² § 391, tretji odst., k. p.: „Ako obtoženec na redni poziv ne pride na novo razpravo, postane prejšnja sodba pravnomočna.“

akuzatorno načelo je postopek tudi v tem primeru ustaviti (§ 52, drugi odst. Kp.), ker brez tožilca ni razprave.

Kar velja za prihod k razpravi, velja tudi za odstranitve; zasebni tožilec se ne sme med razpravo samolastno odstraniti. Razume se samo po sebi, da ni prekluzije v primeru, ako se mora zasebni tožilec zaslišati kot priča in se radi tega začasno odstrani iz razpravne dvorane (§ 247, drugi odst. Kp.). Pač pa velja prekluzija po § 51, drugi odst. Kp. tudi za državnega tožilca, če zastopa zasebnega tožilca (§ 51, tretji odst. Kp.), ker je državni tožilec v tem primeru le njegov pooblaščenec.⁶³

K 3. Za umik zasebne tožbe se tudi smatra dejstvo, če ne poda zasebni tožilec pri glavni razpravi končnega predloga. Končni predlog mora biti določen (§ 269 Kp.) in jasen; izjavo, da „prepušča stvar sodišču“, ni imeti za končni predlog.

K 4. Ako se odkrije pri glavni razpravi, da je obtoženi zagrešil še drugo kaznivo dejanje,⁶⁴ ki se preganja na zasebno obtožbo, mora zasebni tožilec takoj⁶⁵ pri razpravi ustno obtožiti obtoženca; če tega ne stori, je prekludiran. Razpravo in sodbo pa je kljub temu omejiti na predmet prejšnje obtožbe:

1. če obtoženi ne pristane na to, da se razpravlja tudi o tem dejanju, ker se ima nanj uporabiti strožji kazenski zakon ali 2. če sodišče ni pristojno ali 3. če se pokaže, da je potrebna skrbnejša priprava obrambe (§ 266 Kp.). V teh primerih pridrži sodišče upravičenemu tožilcu na njegov zahtevek v sodbi pravico, posebej preganjati storilca zaradi tega novega dejanja; sodišče pa sme tudi preložiti razpravo in izreči pri novi razpravi sodbo o obeh kaznivih dejanjih. V obeh primerih mora zahtevati zasebni tožilec v treh dneh, ko se je razglasila sodba ali rešitev o preložitvi razprave, da se pokreni zakonito postopanje; če tega ne stori, je smatrati, da se je odrekel pregonu (§ 284, tretji odst., 51, drugi odst. Kp.⁶⁶).

Kar velja za primer § 266 k. z., velja tudi za primer, če zagreši obtoženec med razpravo kaznivo dejanje, ki se preganja na zasebno obtožbo (§ 234 Kp.).

⁶³ „Zasebna“ tožba s tem ne postane „javna“; drugače v nemškem k. p. (§ 577).

⁶⁴ Za katero zasebni tožilec doslej še ni izvedel (§ 359, šte. 2 Kp.).

⁶⁵ Seveda, če je navzoč; če ni navzoč, prekluzija ne velja.

⁶⁶ Za državnega tožilca ta rok seveda ni prekluziven.

K 5. Po določbi § 298, drugi odst. Kz, sme sodnik, če je razžaljeni razžalitev vrnil (§ 297 Kz.), obe stranki ali eno izmed njih kaznovati ali oprostiti kazni (§ 281, šte. 3 Kp.). Na to določbo se nanaša določba § 51, peti odst. Kp., ki določa, da sme obdolženec v primeru take retorzije do konca razprave prve stopnje (tudi pri preloženih razpravi) zahtevati, naj sodi sodišče tudi tožilca, ki mu je razžalitev (§ 297 Kz.) vrnil. Iz določb o koneksiteti izhajajo (§ 20, prvi odst., drugi stavek Kp.), da sme obdolženec podati nasprotno tožbo „le“ do konca glavne razprave (ne pa pri prizivni), ker je sicer prekludiran. Pač pa je nasprotna tožba dopustna tudi potem, ko je že minil tromesečni rok § 86 Kz. (Glej: članek: dr. Munda, Ustna obtožba v postopku pred okrožnim sodiščem. Sl. Pr. 1953 str. 185. Dr. Žganec: Dali je protivtužba po § 51 Kp. vezana na tromesečni rok? Pravos. 1954, str. 12, Nedeljković: Rok za protivtužbu u krivičnom pravu. Pravos. 1954, str. 286).

VII. Doklej se sme preklicati predlog ali umakniti zasebna tožba?

Kakor že omenjeno, se utemeljuje možnost preklica predloga s tem, da se često pojavijo šele po predlogu okolnosti, ki so bile poprej oškodovancu neznane in o katerih želi, da zanje ne zvedo širši krogi. Ugledu pravosodja bi pa nasprotovalo, če bi se dopustilo, da prekličo oškodovani predlog tudi pozneje, ko se je sodišče že dlje časa bavilo s stvarjo.⁶⁷ Radi tega so vse zakonodaje določile rok, do katerega je moči preklicati predlog ali zasebno tožbo.⁶⁸

Po našem kazenskem zakonu se sme predlog preklicati do početka glavne (ustne) razprave (§ 89 prvi odst. Kz.). Glavna razprava se začinja s čitanjem obtožnice (§§ 248, 373 Kp.), javna razprava pri sreskem sodišču (387, četrti odst. Kp.) pa z objavo glavne vsebine zahtevka ali prijave (§ 375, šte. 1 in 2). Ker omejuje predlog (§ 85 Kz.) oficialno načelo

⁶⁷ Allfeld. V. D. A. 224., 225., motivi o. s. k. z. 1910.—283.

⁶⁸ Inozemske zakonodaje določajo različne termine, doklej je moči preklicati predlog (zasebno tožbo): n. pr. § 64. n. k. z.: „dokler se ne razglasi sodba, ki izreka kazen“; nizozemski: do vložitve obtožbe, pri nekaterih deliktih tudi pozneje; nekateri švicarski kantoni dovoljujejo preklic le, če privoli obdolženec; o. n. k. z. 1909.: „dokler sodišče prve stopnje ni izreklo sodbe“; o. a. k. z. 1909.: „do začetka dokaznega postopka glavne razprave (§ 75)“, o. s. k. z. 1910 (§ 82): „zasebna tožba se sme umakniti, dokler sodišče prve stopnje ni izreklo sodbe; po § 216 s. k. z. (žalitev časti) pa je smel zasebni tožilec umakniti tožbo vsak čas, celo izvršitev sodbe je smel zadržati (§ 35 s. k. p.).

kazenskega postopka, je treba vse določbe o predlogu tolmačiti strogo intenzivno; oškodovani sme torej preklicati predlog le do gori navedenega trenutka. S početkom glavne (ustne) razprave je prenehala oškodovančeva pravica preklicati predlog; ta pravica ne more več oživetiti, tudi če se razprava preloži.⁶⁹ Preloženo razpravo je treba po § 240 Kp. v nekih primerih iznova začeti in izvesti;⁷⁰ oškodovani pa tudi pri taki preloženi razpravi, ki se je iznova začela, ne more več preklicati predloga, ker je ta njegova pravica že prenehala^{70a} s pričetkom „prve“⁷¹ glavne (ustne) razprave. Prav to velja, če prizivno (izjemoma tudi revizijsko)⁷² sodišče prvo sodbo razveljavi in vrne stvar prvemu sodišču, da ponovno razpravlja in sodi (§§ 346, 352, 399, 405, 406, 408) ali če se dovoli obnova kazenskega postopka (§ 367 Kp.) ali če se ugodi prošnji za postavitev v prejšnji stan zoper zamudno sodbo sodnika poedinca (§ 391 Kp.).

Zasebna tožba se sme umakniti (§ 89 Kz.), dokler se glavna (javna) razprava⁷³ ne konča, to je dotlej, ko izjavi predsednik po zaključnih govorih strank, da je razprava končana (§§ 272, drugi odst., 373, 276, 388, prvi odst. Kp.);⁷⁴

⁶⁹ Pri „prekinjeni“ razpravi (§ 241 Kp.) se predlog seveda tudi ne more preklicati, ker se pri prekinitvi prejšnja razprava le „nadaljuje“ (§ 241, prvi odst. Kp.). Prav tako v primerih §§ 225, 231, drugi odst. 234 Kp.).

⁷⁰ Novela z dne 20. marca 1935 (SIL 208/35) je določbo § 240 Kp. bistveno spremenila. Po prejšnjem besedilu § 240 Kp., se je morala preložena razprava vedno iznova započeti in izvesti. Po noveliranem besedilu pa se mora to zgoditi le v nekih primerih, ki jih zakon izrečno navaja (odst. 3, 4 in 5).

^{70a} Prav to velja v primerih „prekinitve po §§ 227 in 278 Kp., kjer je treba razpravo na novo začeti.

⁷¹ Olshausen § 64—4. Pravosudje 1954—726, nasprotno Pravosudje 1954—128, 807, in Pravosudje 1955—391.

Kasacijsko sodišče v Beogradu je z odločbo z dne 25. junija 1955 Kre 800/55 izreklo, da se sme predlog preklicati tudi pred začetkom poslednje glavne razprave (Branič 1956, str 35).

⁷² Kazniva dejanja, ki se preganjajo na predlog (§ 85 Kz.) so prestopki, le kaznivo dejanje po § 246, drugi odst. Kz. je zločinstvo; v ostalem more seveda revizijsko sodišče razpravljati o dejanjih, ki so prestopki, le v primeru koneksitete.

⁷³ T. j. razprava prve stopnje. Zakon rabi za razpravo okrožnega sodišča izraz „glavna razprava“ (§ 222, 373 Kp.), za razpravo sreskega sodišča izraz „ustna razprava“ (§ 385 Kp.), za revizijsko in prizivno razpravo izraz „javna razprava“ (§§ 344, 347, 357, 404 Kp.); glej opombo 52

⁷⁴ Urošević (171) pravi, da sme zasebni tožilec umakniti obtožbo, dokler sodišče prve stopnje ni izreklo sodbe. To ni popolnoma točno glede na določbo §§ 272, 276 Kp.

s tem trenutkom je prenehalo obtožno načelo (§§ 1, 273, 51, 202, prvi odst. Kp.), poslej tožilec ne razpolaga več z obtožbo. Zasebni tožilec je v stvareh zasebne tožbe dominus litis; on sme tožbo do konca glavne razprave vsak čas poljubno umakniti, ker ga ne veže legalitetno načelo. Radi tega je treba pač umik zasebne tožbe presojudati iz drugega vidika kakor preklic predloga. Oškodovanec ustvarja s tem, da poda predlog (§ 85 Kz.), le „en“ procesni pogoj za kazenski pregon, ta pregon pa pristoji državnemu tožilcu; čim je torej predlog podan, gre postopek svojo pot; določbe o preklicu predloga je torej glede na oficialno načelo tolmačiti čim strožje. Nasprotno se pa ne sme prezreti, da je javni interes kaznovanja pri kaznivih dejanjih, ki se preganjajo po zasebni tožbi, tako malenkosten, da ga uveljavlja država le tedaj in dotlej, dokler zasebni tožilec ne umakne obtožbe. Ravno pri deliktih zasebne obtožbe se dogaja, da postane kazenski postopek za tožilca, ki išče zadoščenja, često mučen, ko spravlja na dan stvari iz njegovega zasebnega življenja. Zato pač ni prav nobenega razloga zabraniti zasebnemu tožilcu, da umakne obtožbo tudi pri novi razpravi, dasi je bila prejšnja preložena šele potem, ko je izjavil predsednik, da je razprava končana (§ 272, drugi odst. Kp.). Iz istega razloga sme zasebni tožilec umakniti obtožbo tudi pri novi razpravi, če je prizivno⁷⁵ sodišče prvo sodbo razveljavilo in vrnilo stvar prvemu sodišču, da ponovno razpravlja in sodi (§§ 399, 405, 406, 408 Kp.).⁷⁶ Prav tako sme zasebni tožilec umakniti tožbo tudi pri „ustni“ razpravi, ki jo odredi sodnik prve stopnje tedaj, če ugotovi po § 391 Kp. obtoženčevi prošnji, naj se mu dovoli postavitvev v prejšnji stan zoper zamudno sodbo. Zakon pravi, da razpiše sodnik, ako ugotovi prošnji za postavitvev v prejšnji stan po § 391 Kp., „novo ustno razpravo“; zakon sicer te razprave ne označuje

Žganec (223) pravi: „Razpravo otvarja predsednik (§ 236) in s tem se začne glavna razprava. Po tem trenutku se predlog ne more več preklicati.“

Žganec očitno zamenjuje „otvoritev zasedanja“ § 236, prvi odst. Kp.) s „početkom glavne razprave“ (§ 272, prvi odst. Kp.).

Določba § 51, odst. 2 Kp., ki pravi, da sme zas. tožilec „kadarkoli“ odstopiti od obtožbe, ni v protislovju z določbo § 89 Kz.; sedes materiae je v določbi § 89 Kz. (nasprotno: Pravosudje 1932—377).

⁷⁵ Kazniva dejanja, ki se preganjajo po zasebni tožbi so prestopki; zločinstvo je le kaznivo dejanje po §§ 324, 325 v zvezi s §§ 315, 316, 317 in 322, tretji odst. Kz.; sicer pa utegne revizijsko sodišče soditi o kaznivih dejanjih, ki se preganjajo na zasebno tožbo, seveda le v primeru koneksitete.

⁷⁶ §§ 350, štev. 2, 399, drugi odst. Kp.: „nova glavna razprava“.

z „glavno“ razpravo, vendar jo je imeti za glavno razpravo.⁷⁷ Ako dovoli sodišče obnovo kazenskega postopka, sme zasebni tožilec tudi pri novi glavni razpravi umakniti obtožbo (analog. § 370, drugi odst. Kp.).

VIII. Materialnopravne posledice preklica predloga ali umika zasebne tožbe.

Preklic predloga učinkuje prav tako, kakor da predloga že spočetka ne bi bilo; v negativnem pogledu pa je posledica preklica ta, da upravičenec (§ 6, osmi odst. Kp.) predloga ne more več ponoviti: preklic predloga je dokončen,⁷⁸ sicer bi bilo kazensko postopanje preveč odvisno od oškodovančeve volje (načelo oficialnosti). Glede zasebne tožbe odreja zakon izrečno (§ 361, drugi odst. Kp.), da se zasebnemu tožilcu, ki je umaknil zasebno tožbo, ne dovoli niti obnova kazenskega postopka. Že prej (V) smo omenili, da tožba (pregon) zaradi enega⁷⁹ kaznivega dejanja ni deljiva: kjer pa je pregon odvisen od predloga, tudi ni deljiv predlog ali preklic predloga. V tem pogledu je možnih več eventualitet in sicer:

- 1) En storilec zagreši eno kaznivo dejanje v nepravem zakonskem steku,
- 2) en storilec zagreši v idealnem steku več kaznivih dejanj,
- 3) z enim kaznivim dejanjem je oškodovanih več oseb (več upravičencev po § 6, osmi odst. Kp. ali več zasebnih tožilcev),
- 4) več storilcev ali udeležencev zagreši eno kaznivo dejanje.

Sedaj hočemo pregledati, kako vpliva v navedenih primerih preklic predloga (zasebne tožbe) na potek kazenskega postopka:

K 1) Če gre za enotno kaznivo dejanje n. pr. za nadaljevano dejanje, se nanaša predlog in preklic predloga na celo

⁷⁷ To se da posneti iz besed „nova ustna razprava“ (§ 391, prvi odst. Kp.). Bivši avstr. k. p. r. (§ 427) pravi izrečno, da razpiše sodnik v tem primeru „novo glavno“ razpravo.

⁷⁸ Olshausen § 64—12, Allfeld 213, Binding Hdb. I. 651, Liszt § 45, Šilović-Frank 91, Urošević 172 — in drugi. O. čeh. k. z. to izrečno odreja (§ 28, zadnji odst.), o. n. k. z. 1909. je slično določbo odklonil, češ da je v teoriji skoro splošno priznано, da se preklicani predlog ne more ponoviti (motivi 279).

⁷⁹ Pač pa, če je več kaznivih dejanj.

dejanje.⁸⁰ Če je oficialni zločin v nepravem zakonskem steku z zločinom, ki se preganja na predlog, je treba presoditi, ali je dejanski stan enega ali drugega zločina obsežnejši ali specialnejši. Če je oficialni zločin obsežnejši (specialnejši), se preganja storilec kljub preklicu predloga.⁸¹

K 2) Popolnoma drugačna je stvar pri idealnem steku. Pri nepravem zakonskem steku zagreši storilec z enim dejanjem le en zločin, pri idealnem steku (§ 61 Kz.) pa zagreši z enim dejanjem več zločinov.⁸² Za vsakega izmed teh zločinov ima država posebno pravico kazenskega pregona; če se torej preganja eden teh zločinov na predlog, drugi pa oficialno, se prvi zločin ne sme preganjati, ako oškodovani prekliče predlog. Če se pa preganjata oba zločina, ki sta v idealnem steku, na predlog, n. pr. telesna poškodba po § 181 Kz. in poškodba tuje stvari (§ 365, prvi odst. Kz.) in če poda oškodovane predlog n. pr. zgolj radi prestopka po § 365 Kz., ni moči preganjati dejanja⁸³ tudi v pravcu kaznivega dejanja po § 181 Kz.;⁸⁴ prav to velja, če prekliče oškodovani predlog radi enega izmed zločinov, ki sta v idealnem steku.⁸⁵

K 3) Ako je z enim zločinom oškodovanih več oseb, se uvede zaradi tega dejanja le „en“ postopek. Vsi predlogi so torej procesni pogoji ene same obtožbe; zaradi tega prenehajo predlagalne pravice vseh upravičencev, če se konča stvar z meritorno pravnomočno sodno odločbo; o tem smo že podrobno govorili (IV.).

⁸⁰ Pri nadaljevanem dejanju se začenja trimesečni rok (§ 85 Kz.), ko je zaznal oškodovane za zadnje delno dejanje, pri trajajočem dejanju pa, ko je dejanje nehalo (Binding. Hdb. I. 650, Olshausen, § 61—34).

⁸¹ N. pr. razbojništvo napram sorodnikom se preganja kljub umiku zasebne tožbe po §§ 324, 325 Kz. Tatvina iz nuje (§ 320 Kz.) se pa ne more kaznovati po § 314 Kz., če je oškodovani umaknil predlog (načelo specialitete). Če pa je zagrešil storilec z enotnim dejanjem lahko in hudo telesno poškodbo, se kaznuje tudi lahka poškodba, dasi oškodovani ni podal predloga po § 186 Kz. (načelo absorpcije).

⁸² „Zločin“, mišljen kot kaznivo dejanje po Kz.

⁸³ „Dejanje“, mišljeno v pomenu, kakor ga rabi § 61 Kz.

⁸⁴ Allfeld 212, opomba 2, Olshausen § 61—58, Binding Hdb. I. 655, Urošević 166, Liszt § 45, III—7.

⁸⁵ Če je oficialni zločin v idealnem steku z zločinom, ki se preganja na predlog in če kvalificira sodišče dejanje le v pravcu enega zločina, ni moči naknadno, ko je postala sodba pravnomočna, nadaljevati pregona radi zločina, ki je v idealnem steku (Olshausen § 73—58, Loewe 410, 412, nasprotno: Binding Hdb. I.—654). To pa seveda ne velja v primeru §§ 359, štev. 3, in 365, štev. 3 Kp., če se dejanje, ki ga sodnik ni upošteval, kvalificira kot zločinstvo n. pr. priča izreče kleveto po § 301 Kz. (idealni stek §§ 301 in 144 Kz.); če toži le zasebni tožilec in če obsodi sodnik storilca po § 301 Kz., ga sme državni tožilec naknadno preganjati tudi radi krive prisege po § 144 Kz.

Govoriti nam je še o primeru, če je z enim zločinom oškodovanih več oseb in če se preganja ta zločin le glede „enega“ oškodovanca na predlog⁸⁶ ali zasebno tožbo: n. pr. zakonska žena ukrade stvar, ki je solastnina njenega moža in druge osebe. V tem primeru se uvede kazensko postopanje zaradi celotnega⁸⁷ dejanja, ne morda le glede kvote, t. j. polovice škode, tudi tedaj, če zakonski mož ni vložil zasebne tožbe ali če jo je umaknil; predlog (zasebna tožba) je namreč zgolj procesni pogoj, ne pa pogoj kaznivosti.

(Konec prih.)

Književna poročila.

Dr. Dolenc Metod: Pravna zgodovina za slovensko ozemlje. Sostavni očrt. Akademski založba. Ljubljana 1935. Str. XV. + 559.

Letos meseca februarja je izšla v Akademski založbi v Ljubljani toliko pričakovana knjiga pod gornjim naslovom. Pisec je našo pravno-zgodovinsko literaturo obogatil že prej s številnimi deli in monografijami, ki niso vzbudile pozornosti in odobravanja samo pri nas, temveč tudi v inozemskem znanstvenem svetu. S pričujočo knjigo pa se je lotil izredno težavne naloge, prikazati sistematično zgodovinski razvoj pravnih, socialnih in tudi kulturnih razmer med Slovenci od srede VI. stoletja (od naselitve Slovencev v alpskih in kraških predelih) do zedinjenja Slovencev s Srbi in Hrvati. Viri slovenske pravne zgodovine še niso docela raziskani, mnogo se jih je izgubilo, zlasti pa nedostaja virov iz najstarejše dobe. Nekateri pravni instituti se dajo v naši zgodovini samo slutiti in ugotoviti kolikortoliko s precejšno sigurnostjo le s pomočjo primerjave iz drugih področij. Zlasti pa je običajno pravo, ki ni nikjer zapisano, pa se je docela konkretno in stalno izoblikovalo ter so Slovenci — predvsem nižje socialne plasti ljudstva — po njem živeli stoletja in stoletja, pravni vir, ki ga je treba vprav za slovensko pravno zgodovino še prav posebno izčrпно in skrbno raziskovati.

Takoј uvodoma moramo ugotoviti, da je pisec to nalogo odlično izvršil. Pisec, ki je redni profesor kazenskega prava, sam pravi v predgovoru, da je prišel do raziskavanj slovenske pravne zgodovine tako-rekoč po naključju. Tem hvalevrednejše je njegovo delo, da je v so-razmerno kratkem času zbral vso ogromno snov in jo sistematično prikazal v tej knjigi.

Knjiga je razdeljena na dva dela in sicer prvi del: od srede šestega do začetka šestnajstega stoletja s pododdelkoma: a) najstarejša doba do madžarskih navalov in b) druga polovica srednjega veka, ter drugi del: od začetka šestnajstega stoletja do zedinjenja s pododdelkoma: a) od nemške reformacije do kraja francoske revolucije in b) od francoske revolucije do zedinjenja. Prvi del obsega približno eno tretjino knjige, drugi del pa je izdatno obširnejši in pravi sam pisec v predgovoru, da „temelji drugi del, vsaj iz večine, na pisanih

⁸⁶ Takozvani relativni predlagalni delikti.

⁸⁷ Olshausen § 61—58, b, Binding Hdb. I.—651.